

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Barnavårdsanmälningar och utredningar 2008

Rapportnr: 2008:91
ISSN: 1403-168X
Rapportansvarig: Socialkonsulent Karin Gunnervik
Utgivare: Länsstyrelsen i Västra Götalands län, socialenheten
Adress: 462 82 Vänersborg
Telefon: 0521-60 50 00
Fax: 0521-60 55 25

Rapporten finns som pdf på www.lansstyrelsen.se/vastragotaland under Publikationer/Rapporter.

Barnavårdsanmälningar och utredningar 2008

FÖRORD

Länsstyrelsen har sedan 1999 årligen begärt uppgifter från länets socialnämnder om antalet inkomna barnavårdsanmälningar och inledda utredningar. Länsstyrelsen begär också uppgifter om vem/vilka som har anmält och om orsaker till anmälningarna.

Genom att sammanställa uppgifterna och jämföra dem med tidigare år får Länsstyrelsen en lägesrapport av situationen i länet och kan upptäcka och förmedla förändringar till socialnämnderna. Sammanställningarna utgör också en grund för planering av Länsstyrelsens verksamhetstillsyner.

I denna rapport redovisas och sammanställs de uppgifter Länsstyrelsen inhämtat för år 2008. För att få ett hanterbart siffermaterial avser uppgifterna, liksom tidigare år, inkomna anmälningar under årets första kvartal.

Länsstyrelsen anser att rapporten bör utgöra underlag för analys och diskussion i kommunerna om hur det sociala barnavårdsarbetet bedrivs.

Rapporten kan hämtas på Länsstyrelsens hemsida www.lansstyrelsen.se/vastragotaland under rubriken Rapporter. På hemsidan finns också rapporterna för åren 1999 – 2007.

Årets rapport har utarbetats av socialkonsulent Karin Gunnervik

Göteborg i december 2008

Britt-Marie Börjesson
Socialdirektör

INNEHÅLL

1. Inledning	3
1.1. Skyldigheten att meddela socialtjänsten vid misstanke om att barn far illa..	3
1.2. Gällande lagstiftning	4
2. Sammanfattning	5
3. Bakgrund.....	6
4. Syfte	7
5. Metod	7
6. Resultat	8
6.1. Anmälningar	8
6.2. Utredningar	9
6.3. Antal inledda utredningar i relation till antal inkomna anmälningar och i relation till antalet barn.....	9
6.4. Anmälare.....	10
6.5. Orsaker till att anmälan görs.....	10
7. Reflektioner	11
8. Länsstyrelsens granskning, några handböcker och rapporter	11
8.1. Länsstyrelsens granskning	11
8.2. Handböcker	12
8.3 .Rapporter	13
9. Bilagor; sammanställningar	14

1. Inledning

1.1. Skyldigheten att meddela socialtjänsten vid misstanke om att barn far illa

Barn har rätt till omvårdnad, trygghet och en god fostran. Det är viktigt att socialtjänsten får kännedom om barn som far illa eller riskerar att fara illa, så att den kan bistå med insatser i ett så tidigt skede som möjligt. Sedan lång tid tillbaka finns en lagstadgad skyldighet för vissa myndigheter och yrkesverksamma att meddela socialtjänsten när man tror att barn far illa och kan vara i behov av stöd eller skydd. Trots denna lagstadgade anmälningsskyldighet för en rad myndigheter är uppfattningen att dessa inte alltid har fullgjort denna skyldighet. Genom skärpt lagstiftning och information har försök gjorts att komma tillrätta med denna brist.

En grundläggande förutsättning för att anmälningsskyldigheten ska fullgöras är att anmälningsskyldigheten och dess innebörd är känd av de personer som omfattas av den. Socialnämnden ska därför i enlighet med sin allmänna skyldighet enligt 3 kap 1 § socialtjänstlagen (SoL) informera myndigheter och yrkesverksamma om bestämmelserna i 14 kap 1 § SoL. Socialstyrelsen publicerade år 2004 handboken *Anmälningsskyldighet om missförhållanden som rör barn* (artikelnummer 2004-101-1). Handboken kompletterar de allmänna råden *Anmälan om missförhållanden enligt 14 kap 1 § socialtjänstlagen*, SOSFS 2003:16 (S). Syftet med handboken är att sprida kännedom om anmälningsskyldigheten och ge vägledning åt dem som är anmälningsskyldiga. Handboken kan också användas som vägledning åt allmänheten. I boken finns exempel på hur en anmälan kan återkopplas till anmälaren. Där redovisas också lagstiftning, förarbeten, rättsfall och JO-uttalanden på området.

Förutom anmälningsskyldigheten, finns det i lagen en uppmaning till allmänheten att meddela socialtjänsten när ett barn far illa eller riskerar att fara illa.

1.2. Gällande lagstiftning

Utdrag ur socialtjänstlagen:

14 kap Anmälan om missförhållanden

1 §

Var och en som får kännedom om något som kan innebära att socialnämnden behöver ingripa till ett barns skydd bör anmäla detta till nämnden.

Myndigheter som berör barn och ungdomar samt andra myndigheter inom hälso- och sjukvården, annan rättspsykiatrisk undersökningsverksamhet, socialtjänsten och kriminalvården är skyldiga att genast anmäla till socialnämnden om de i sin verksamhet får kännedom om något som kan innebära att socialnämnden behöver ingripa till ett barns skydd. Detta gäller även dem som är anställda hos sådana myndigheter. Sådan anmälningsskyldighet gäller också dem som är verksamma inom yrkesmässigt bedriven enskild verksamhet inom hälso- och sjukvården eller på socialtjänstens område. För familjerådgivning gäller i stället vad som sägs i tredje stycket.

De som är verksamma inom familjerådgivning är skyldiga att genast anmäla till socialnämnden om de i sin verksamhet får kännedom om att ett barn utnyttjas sexuellt eller utsätts för fysisk eller psykisk misshandel i hemmet.

Myndigheter, befattningshavare och yrkesverksamma som anges i andra stycket är skyldiga att lämna socialnämnden alla uppgifter som kan vara av betydelse för utredning av barns behov av skydd.

Om anmälan från barnombudsmannen gäller bestämmelserna i 7 § lagen (1993:335) om barnombudsman. Lag (2003:407):

5 kap Särskilda bestämmelser för olika grupper

Barn och unga

1 §

Socialnämnden skall

- verka för att barn och ungdom växer upp under trygga och goda förhållanden,
- i nära samarbete med hemmen främja en allsidig personlighetsutveckling och en gynnsam fysisk och social utveckling hos barn och ungdom,
- med särskild uppmärksamhet följa utvecklingen hos barn och ungdom som visat tecken till en ogynnsam utveckling,
- aktivt arbeta för att förebygga och motverka missbruk bland barn och ungdom av alkoholhaltiga drycker, andra berusningsmedel eller beroendeframkallande medel och dopningsmedel,
- i nära samarbete med hemmen sörja för att barn och ungdom som riskerar att utvecklas ogynnsamt får det skydd och stöd som de behöver och, om hänsynen till den unges bästa motiverar det, vård och fostran utanför det egna hemmet,

- i sin omsorg om barn och ungdom tillgodose det särskilda behov av stöd och hjälp som kan finnas sedan ett mål eller ärende om vårdnad, boende, umgänge eller adoption har avgjorts.

1 a §

Socialnämnden skall i frågor som rör barn som far illa eller riskerar att fara illa samverka med samhällsorgan, organisationer och andra som berörs. I fråga om utlämnande av uppgifter gäller de begränsningar som följer av 15 kap denna lag och av sekretesslagen (1980:100). Nämnden skall aktivt verka för att samverkan kommer till stånd.

11 kap **Handläggning av ärenden**

1 § första stycket

Socialnämnden ska utan dröjsmål inleda utredning av vad som genom ansökan eller på något annat sätt kommit till nämndens kännedom och som kan föranleda någon åtgärd av nämnden

2. Sammanfattning

Vid förra årets mätning, första kvartalet 2007, var antalet anmälningar det i särklass högsta under de tio år som Länsstyrelsen har sammanställt dessa uppgifter, 5062 stycken. Trots det var antalet inledda utredningar inte fler än vad som hade inletts vid tidigare års mätningar. Antalet inledda utredningar 2007 var i relation till antalet anmälningar påfallande lågt.

- Antalet anmälningar första kvartalet 2008 var **4409** vilket är 653 färre än ”rekordåret” 2007, vilket innebär **en minskning** av antalet anmälningar med 13 %.
- Dock var antalet barn som berördes av anmälningarna **nästan lika högt** som vid mätningen 2007. Första kvartalet 2008 omfattade anmälningarna **4385** barn. Det var 40 barn färre än samma period 2007, alltså en minskning med mindre än 1 %.
- Den lilla minskningen av antalet anmälda barn utgörs nästan helt av **tonårsflickor**.
- Antalet inledda **utredningar har ökat** jämfört med förra årets mätning. Utredning inleddes för **1737** barn; 783 flickor och 954 pojkar. Motsvarande siffra 2007 var 1508 utredningar varav 685 gällde flickor och 823 gällde pojkar.
- I absoluta tal är 1734 inledda utredningar den högsta siffran som har noterats under de tio år Länsstyrelsen har sammanställt dessa uppgifter. Bara ett år, 2004 inleddes nästan lika många utredningar under det första kvartalet, 1721 stycken, men då var antalet anmälningar betydligt lägre än år 2008.

3. Bakgrund

Länsstyrelsen i Västra Götaland har sedan år 1999 sammanställt uppgifter från länets kommuner om antalet inkomna barnavårdsanmälningar under första kvartalet och hur många av dessa som lett till utredningar. Från år 2000 tillkom uppgifter om vilka som anmält och orsaker till anmälan.

En anledning till att Länsstyrelsen började inhämta dessa uppgifter var att anmälningsskyldigheten hade utvidgats 1998 till att omfatta samtliga anställda inom offentlig och enskild verksamhet inom hälso- och sjukvårdens och socialtjänstens område. Länsstyrelsens syfte var då att undersöka om lagändringen hade fått någon genomslagskraft genom att antalet anmälningar ökat från sådana verksamheter.

En annan anledning var att Socialstyrelsen i rapporten *Anmälan-Utredning-Insats (SoS-rapport 1998:4)* konstaterade att kommunerna hade en mycket bristfällig anmälningssstatistik och att det helt saknades gemensamma rutiner för systematisk insamling av statistik om anmälningar, vilket omöjliggjorde nationella jämförelser.

Uppgifter om hur många barn i Sverige som varje år anmäls till socialtjänsten har hittills inte varit möjliga att redovisa då det saknats nationell statistik. Detta konstaterades år 2000 i utredningen *Välfärd, vård och omsorg (SOU 2000:38)*. Där framgår att det är svårt att uttala sig om hur många barn som far illa och om dessa har ökat, delvis på grund av oklar begreppsbildning men också på grund av att det saknas systematiskt insamlade uppgifter om antalet anmälningar.

Samma konstaterande har gjorts igen sedan dess exempelvis i Sociala barn- och ungdomsvårdskommitténs betänkande *Källan till en chans – Nationell handlingsplan för den sociala barn- och ungdomsvården (SOU 2005: 81)*:

”Det saknas till exempel årlig nationell statistik om antalet anmälningar, antalet utredningar, vem som gör anmälningarna och skälen till anmälningarna. Det går inte heller att ange hur många anmälningar som leder till utredning och hur många utredningar som slutligen leder till att barnet får en insats.” (sidan 36).

I regeringens proposition 2006/07:129; *Utveckling av den sociala barn- och ungdomsvården* (juni 2007) föreslogs ett antal förändringar bland annat att nationell statistik om den sociala barn- och ungdomsvården ska förbättras.

Socialstyrelsen har i år fått i uppdrag att ta fram ett system för en utvidgad statistikinsamling avseende barn och unga inom socialtjänsten. En testsamling av de nya uppgifterna ska göras 2009. Socialstyrelsen ska lämna en rapport till regeringen om resultatet av testinsamlingen senast den 30 juni 2009. En första insamling av de nya uppgifterna ska göras 2010.

4. Syfte

Länsstyrelsens syfte med att inhämta och sammanställa uppgifter om anmälningar och utredningar inom det sociala barn- och ungdomsvårdsarbetet är att få en bild av hur många barn och ungdomar som blir uppmärksammade genom anmälan till socialtjänsten. Syftet är också att granska i vilken utsträckning socialtjänsten genomför utredningar av dessa barns förhållanden.

Kommunerna har genom de årliga sammanställningarna möjlighet till ett underlag för analys och diskussion om hur det sociala barnavårdsarbetet bedrivs.

Sammanställningarna utgör även ett underlag för Länsstyrelsens verksamhetstillsyner inom barnavårdsområdet. Inför 2009 har regeringen givit landets länsstyrelser i uppdrag att utöva tillsyn av systemfel som leder till att anmälningar inte handläggs och leder till åtgärder.

5. Metod

Länsstyrelsen har skickat ut en enkät till samtliga socialnämnder i länet. Motsvarande enkät har skickats till de 21 stadsdelsnämnderna i Göteborg.

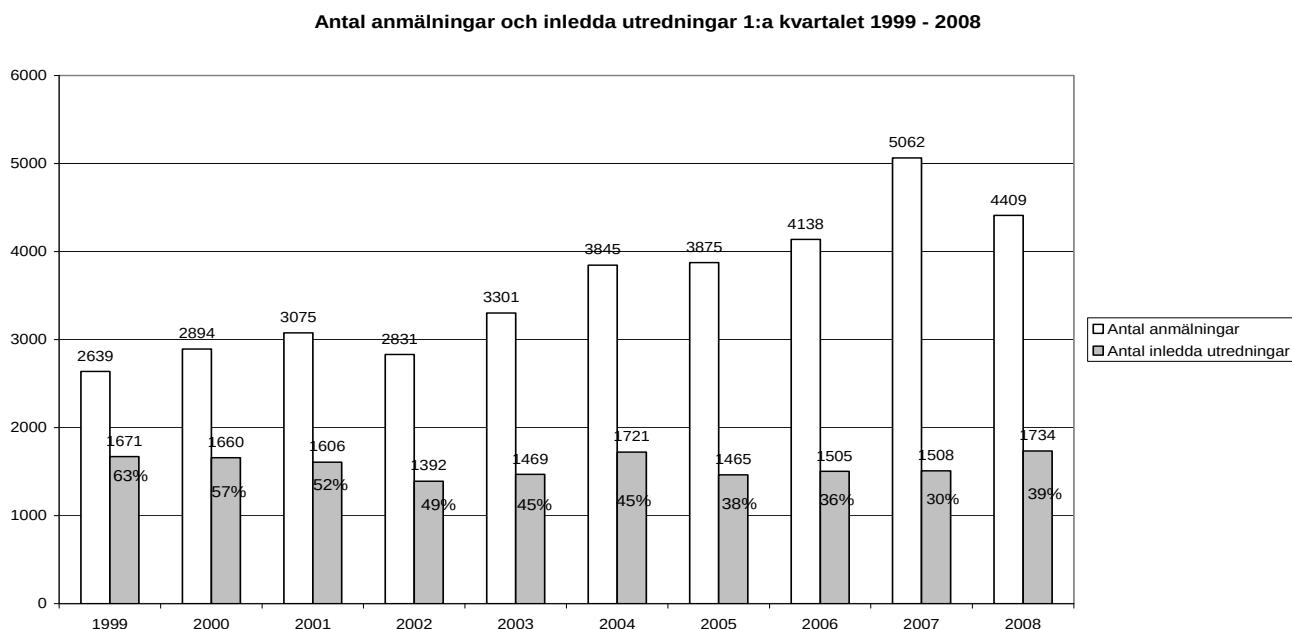
I enkäten begärde Länsstyrelsen uppgifter angående anmälningar och utredningar under det första kvartalet 2008. Länets samtliga 69 nämnder har besvarat enkäten. För några nämnder tog det lång tid innan de begärda uppgifterna lämnades till Länsstyrelsen.

Länsstyrelsen är medveten om att det kan finnas felkällor i materialet, men anser ändå att resultatet ger en god bild av förhållandena.

Länsstyrelsen vill förtydliga att denna rapport enbart omfattar de barn- och ungdomsärenden som inleddes efter anmälan till socialtjänsten från någon utomstående, inte de utredningar som har genomförts efter ansökan från den unge själv eller hans/hennes vårdnadshavare. Utredningar om barns förhållanden och behov av stöd- och skyddsinsatser initieras inte enbart genom att någon utomstående meddelar sin oro för barn.

6. Resultat

Antal anmälningar och inledda utredningar 1:a kvartalet 1999 - 2008

6.1. Anmälningar

Antalet anmälningar var totalt 4409 under första kvartalet 2008. Det är 653 färre anmälningar än motsvarande period 2007 vilket innebär en minskning med 13 %.

Antal barn som omfattas av anmälningarna var 4385; 1935 flickor och 2450 pojkar. Vid mätningen 2007 hade totalt 4 425 barn anmälts under första kvartalet 2007, vilket innebär att antalet anmälda barn har minskat med 40 jämfört med förra året – en minskning med knappt 1 %. Den lilla minskningen utgörs nästan helt av tonårsflickor.

För de flesta nämnderna har skillnaderna jämfört med 2007 inte varit så stora. Det är vanligt att antalet anmälda barn har minskat eller ökat med några enstaka barn. Nämnderna i 20 kommuner redovisar en ökning av antalet anmälningar jämfört med föregående år, medan 28 kommuner redovisar en minskning. För några kommuner som hade haft en stor ökning redan 2007 har en påtaglig ökning fortsatt även under mätperioden 2008 exempelvis Borås och Partille.

En kommun har tagit emot anmälningar som gäller lika många barn som förra året. Länets största stad, Göteborg, finns bland dem som tagit emot färre anmälningar jämfört med mätperioden 2007 men skillnaden är den minsta möjliga; 1 barn färre.

6.2. Utredningar

För 1737 barn; 783 flickor och 954 pojkar, inleddes utredningar det första kvartalet 2008. Motsvarande siffra var 1508 utredningar vid mätningen år 2007 varav 685 gällde flickor och 823 gällde pojkar.

Jämfört med första kvartalet år 2007 har antalet utredningar ökat för både pojkar och flickor, såväl i yngre åldrar som tonåringar. Utredningar som gäller tonårspojkar har ökat allra mest medan utredningar som gäller tonårsflickor har ökat minst.

Av utredningarna 2007 gällde 45 % flickor och 55 % pojkar. Den procentuella fördelningen mellan flickor och pojkar kvarstår vid mätperioden 2008.

I absoluta tal är 1734 inledda utredningar den högsta siffran som har noterats under de tio år Länsstyrelsen har sammanställt dessa uppgifter. Bara ett år, 2004, inleddes nästan lika många utredningar under det första kvartalet, 1721 stycken, men då var antalet anmälningar betydligt lägre än år 2008.

Liksom vid tidigare sammanställningar finns det stora skillnader mellan kommunerna när det gäller antal barn som berörs av anmälningar och i vilken utsträckning utredningar genomförs.

6.3. Antal inledda utredningar i relation till antal inkomna anmälningar och i relation till antalet barn

Länsstyrelsen har varje år sedan 1999 redovisat ett tal för relationen mellan antalet inkomna anmälningar och antalet inledda utredningar. Talet får betraktas som ett fiktivt jämförelsetal eftersom en anmälan kan omfatta mer än ett barn, liksom att det för ett barn kan ha inkommit fler än en anmälan. För utredningar gäller dock alltid att en utredning gäller ett barn.

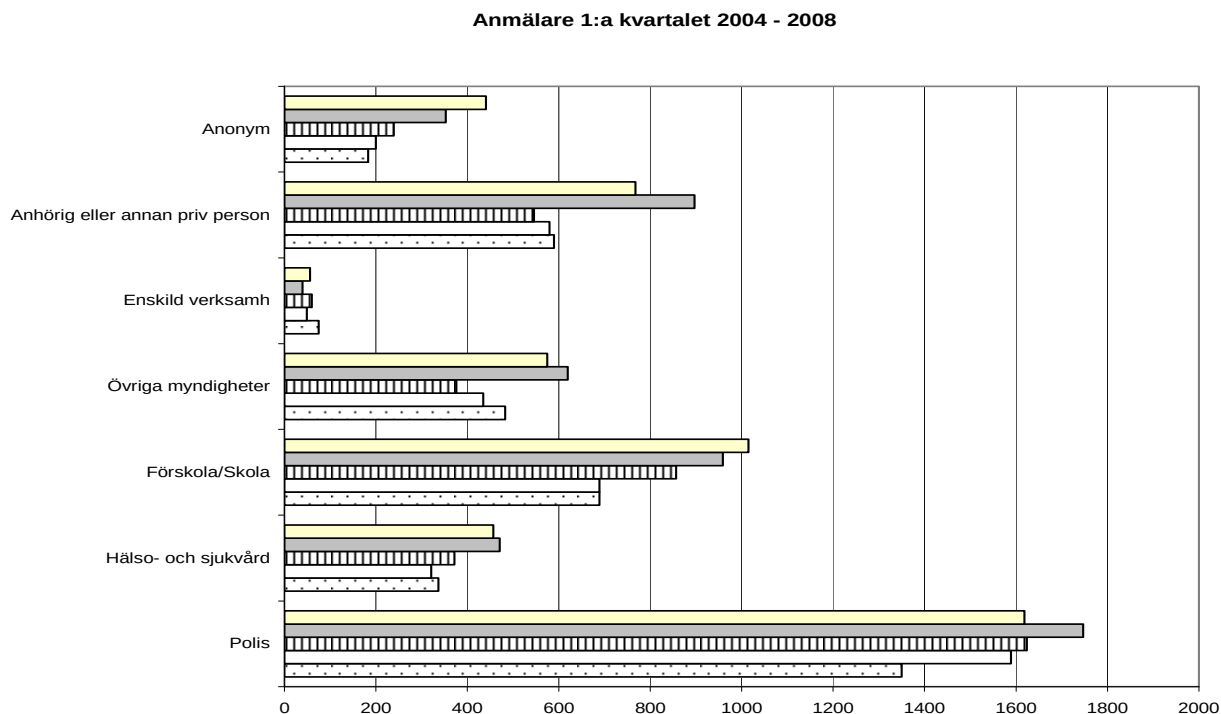
För mätperioden 2008 blir detta tal **40 %; 4409** anmälningar i relation till **1734** inledda utredningar. För år 2007 var detta relationstal endast 30 %; 5064 anmälningar och 1526 inledda utredningar. År 2006 var relationstalet 36 %.

Om man istället för antal anmälningar redovisar antal inledda utredningar i relation till **antal barn** som omfattades av anmälningar blir det:

- Första kvartalet 2007: 4 425 anmälda barn och 1508 inledda utredningar; **34 %**
- Första kvartalet 2008: 4385 anmälda barn och 1734 inledda utredningar; **40 %**

Även denna beräkning ger en bild av att andelen utredningar har ökat men skillnaden mellan åren 2007 och 2008 blir mindre.

6.4. Anmälare

Eftersom antalet anmälningar har minskat något har också antalet anmälare minskat. När det gäller anmälningar från verksamheter som har anmälningsplikt fördelar sig anmälarna mellan de olika verksamheterna i stort sett som tidigare år. En skillnad är dock att andelen privatpersoner som anonymt kontakter socialtjänsten för att meddela sin oro för barn har ökat liksom anmälningar från skola och förskola. Förra årets utveckling till en relativt hög andel anmälningar från anhöriga som uppger sitt namn, samt från hälso- och sjukvård kvarstod också under mätperioden 2008.

6.5. Orsaker till att anmälan görs

Anmälarnas uppgifter om vilka svårigheter de tror att barnen befinner sig i, kategoriseras på olika sätt i länets kommuner. Detta utgör en felkälla i de uppgifter Länsstyrelsen inhämtar. Av enkätsvaren kan dock konstateras att vanliga orsaker till anmälningar är: brister i omsorgen om barnet, barnets/tonåringens egen kriminalitet, att barnet/tonåringen missbrukar alkohol/droger samt att barnet utsätts för fysisk och/eller psykisk misshandel. Att barnet "mår psykiskt dåligt" är en kategorisering som allt fler nämnder använder och som uppges frekvent.

7. Reflektioner

Färre anmälningar men de omfattar i det närmaste lika många barn

Ökningen av antalet anmälningar var kraftig 2007. Årets mätning visar en liten minskning, men antalet barn som omfattas är nästan detsamma. Länsstyrelsen anser att resultatet tyder på:

- Att fortsatt många barn och familjer har svårigheter.
- Att det finns en ökad kunskap om anmälningsskyldigheten och att det finns förbättrade rutiner hos verksamheter som har anmälningsplikt.
- Att det finns en fortsatt ökad uppmärksamhet hos allmänheten för barn som far illa – och en benägenhet att ta sitt ansvar genom att agera.

Ökat antal utredningar av barns behov av skydd eller stöd

Av de barn som blir föremål för anmälan, är det vid årets mätning något fler vars behov av skydd eller stöd utreds av socialtjänsten. Tidigare år har i stort sett samma antal utredningar, i absoluta tal, genomförts trots att antalet barn som berördes av anmälningar steg kraftigt. Tänkbara orsaker till resultatet för år 2008 kan vara:

- En ökad kunskap hos socialtjänsten om sociala barnutredningar som har resulterat i ”säkrare” förhandsbedömningar och att något fler utredningar inleds. En viktig förklaring kan vara att BBiC, (*Barns behov i centrum*; ett system för utredning och uppföljning) och ökad kunskap om barn och unga sprids alltmer i länets kommuner.
- Har fler nämnder valt att använda något mer resurser till sociala barnutredningar – mot bakgrund av det stigande antalet anmälningar som bland annat redovisades i Länsstyrelsens rapport för 2007?
- En helt annan spekulation är att mätningen inte visar någon trend. Det kan vara slumpen eller felkällor som är orsaken till mätresultatet. Ökningen av antalet inledda utredningar är trots allt inte så stor.

8. Länsstyrelsens granskning, några handböcker och rapporter

8.1. Länsstyrelsens granskning

8.1.1. *Det nationella ”Barnuppdraget”*

Regeringen gav samtliga länsstyrelser i landet i uppdrag att under åren 2006 och 2007 utöva strukturerad och operativ tillsyn över alla enskilda och offentliga verksamheter där barn och unga ges insatser av socialtjänsten. I dagligt tal kallades denna tillsyn ”Barnuppdraget”.

Mål med tillsynen var att:

- belysa och ytterst förbättra situationen för brukaren,
- uppmärksamma områden som behöver förbättras i syfte att åstadkomma förändring så att den enskilde får sina behov tillgodosedda, se var kunskapsluckor finns och vilken kompetensutveckling som behövs,
- ge en bild på nationell nivå samt
- rikta in sina insatser mot områden som har stor betydelse för den enskildes rättssäkerhet och som är viktiga för en nationellt likvärdig socialtjänst

Tillsynens tonvikt låg på kvalitet och säkerhet utifrån barnens behov samt att brister skulle åtgärdas.

Uppdraget omfattade tillsyn av kommunernas

- handläggning av anmälningar om barn som far illa
- handläggning och dokumentation av barnavårdsutredningar
- familjehemsärenden och familjehemsplaceringar
- öppenvårdsinsatser
- planering av resurser för att tillgodose barns behov av vård, omsorg och tillsyn
- samverkan mellan förvaltningar, andra myndigheter och kommuner för att inte barn ska "hamna mellan stolarna".

Dessutom genomfördes tillsyn av

- hem för vård eller boende som tar emot pojkar och flickor i åldern 0-18 år. Tillsynen omfattade även hem som enbart tar emot barn och föräldrar tillsammans. Denna så kallade HVB-tillsyn avslutades i augusti 2008. En nationell rapport ska publiceras i början av februari 2009. Ungefär samtidigt kommer Länsstyrelsen i Västra Götaland att publicera en rapport som avser HVB-tillsynen i Västra Götalands län.

8.2. Handböcker

8.2.1. Handbok om anmälningar vid missförhållanden som rör barn

I februari 2004 publicerade Socialstyrelsen handboken *Anmälan om missförhållanden som rör barn*. Handboken kompletterar de allmänna råden *Anmälan om missförhållanden enligt 14 kap. 1 § socialtjänstlagen*, SOSFS 2003:16 (S). Handboken omnämns inledningsvis, under rubriken *Skyldigheten att meddela socialtjänsten vid misstanke om att barn far illa*.

8.2.2. Handboken Barn och unga i socialtjänsten

Under hösten 2006 utkom Socialstyrelsen med handboken *Barn och unga i socialtjänsten. Utredda, planera och följa upp beslutade insatser* (artikelnummer 2006-101-6).

Handbokens syfte är att ge socialtjänsten vägledning i att utreda, planera och följa upp beslutade insatser samt att stärka barns och familjers rättssäkerhet samt ge underlag till ett enhetligt utredningsförfarande av hög kvalitet där barnet är i

blickpunkten. Handboken är ett komplement till Socialstyrelsens allmänna råd om handläggning och dokumentation av ärenden som rör barn och unga (SOSFS 2006:12).

I kapitlet om socialnämndens ansvar för att utreda barns och ungas situation beskrivs hur ett ärende uppkommer; genom ansökan från den eller de det gäller, genom en anmälan från någon annan eller på något annat sätt. Handboken beskriver och klargör socialnämndens förfaringssätt och bedömningar när någon har meddelat socialnämnden misstanke om att ett barn far illa, liksom i situationer när det finns skäl att inte inleda utredning.

8.2.3. Handboken om handläggning och dokumentation inom socialtjänsten

Under 2006 utgav Socialstyrelsen även handboken *Handläggning och dokumentation inom socialtjänsten* (artikel nummer 2006-101-4). I kapitlet om ärendets uppkomst finns ett avsnitt om anmälan. Ett senare kapitel behandlar begreppet förhandsbedömning

8.3. Rapporter

8.3.1. Den kommunala barnavården – om anmälningar, organisation och utfall

Som ett exempel på avhandlingar och rapporter inom området kan nämnas doktorsavhandling av Stefan Wiklund (februari 2006) vid Stockholms universitet, Institutionen för socialt arbete.

I avhandlingen beskrivs och analyseras kommunernas hantering av anmälningar från huvudsakligen professionella och allmänhet. Avhandlingen är koncentrerad på betydelsen av organisatoriska faktorer som formell organisationsstruktur, resurser och arbetsmetoder.

8.3.2. "Bakom fallet Louise"

Ett annat exempel som berör handläggningen vid anmälningar om att barn är i behov av socialtjänstens insatser, är *"Bakom fallet Louise"*. Rapporten utkom i augusti 2007 och skrevs av Barbro Hindberg efter att hon genomfört ett utredningsuppdrag från Vetlanda kommun. Bland författarens reflektioner om socialtjänstens bedömningar finns:

..."med facit i hand skulle riskfaktorerna ha vägt tyngre och föranlett mer omfattande utredningar och fler utredningar borde ha öppnats efter upprepade anmälningar" (sidan 26).

Enligt Barbro Hindbergs uppfattning hade inte gällande rutiner följts för hur anmälningar och utredningar ska hanteras i "fallet Louise". Socialtjänsten i Vetlanda var hårt ansträngd och personalsituationen instabil.

8.3.3. FoU i Väst: "Serviceinsatser inom socialtjänsten. Perspektiv, inriktning och utsatta barns skydd"

Rapporten: *"Serviceinsatser inom socialtjänsten. Perspektiv, inriktning och utsatta barns skydd: (T Forkby, L Larsson, FoU i Väst, Rapport 5:2007)*. I rapporten undersöks och diskuteras utvecklingen mot att i ökad omfattning erbjuda stödinsatser som service istället för att bevilja dem som bistånd efter utredning. Författarna anser bland annat att det ställer särskilda krav på att

barnskyddsintresset inte åsidosätts när socialt utsatta familjer hänvisas till en serviceinsats. I rapporten framkommer synpunkten att den ökade tillgängligheten av stödinsatser som service i första hand blir en expansion av det förebyggande arbetet. Serviceinsatserna lockar andra grupper än de som tidigare fått stöd av socialtjänsten. Antalet anmälningar och utredningar verkar inte påverkas i så hög grad. Författarna menar därför att det kan handla om ökade behov av resurser så väl till de förebyggande insatserna som till myndighetsutövningen. Författarna pekar på att:

”Ett uppenbart problem kan uppträda i de fall man möjliggjort en utökad satsning på öppna insatser och service genom att inteckna en minskning av antalet utredningar i förväg. Kapaciteten att utreda och göra gedigna behovsbedömningar kan då ha minskat och därmed också möjligheten att träda in till utsatta barns och ungdomars skydd.”

9. Bilagor; sammanställningar

Sammanställning av barnavårdsanmälningar 1:a kvartalet 2008

Kommun	Ant barn och ungdomar som anmälts totalt	Pojkar		Flickor		Antal inledda utredn totalt	Pojkar		Flickor		Antal inledda utredn i förh till antal barn	Ingen utredning pågående
		0-12	13-18	0-12	13-18		0-12	13-18	0-12	13-18		
Ale	136	33	52	21	30	27	7	9	1	10	20%	
Alingsås	101	24	37	15	25	27	10	3	9	5	27%	
Bengtsfors	25	6	6	5	8	12	1	2	4	5	48%	
Bollebygd	11	3	4	3	1	7	2	4	1		64%	
Borås	411	109	123	84	95	141	27	53	25	36	34%	
Dals Ed	8	1	2	3	2	6	1	2	2	1	75%	
Essunga	12	3	7	2		13	3	8	2		108%	
Falköping	80	27	20	15	18	32	16	4	3	9	40%	
Färgelanda	25	5	8	5	7	8	2	2	2	2	32%	
Grästorp	32	8	3	10	11	22	5	2	7	8	69%	
Gullspång	4		3	1		4		3	1		100%	
Göteborg *	1455	315	459	304	377	627	146	199	146	139	43%	
Götene	34	7	18	4	5	8	2	4	1	1	24%	
Herrljunga	21	3	9	3	6	10	2	4	2	2	48%	
Hjo	9	4	2		3	6	4			2	67%	
Härryda	70	9	28	13	20	18	4	6	4	4	26%	
Karlsborg	10		3	2	5	4		1	1	2	40%	
Kungälv	113	16	44	22	31	55	11	22	12	10	49%	
Lerum	104	27	55	8	14	27	10	7	6	4	26%	
Lidköping	144	27	46	39	32	56	7	17	22	10	39%	
Lilla Edet	24	3	10	5	6	0	0	0	0	0	0%	
Lysekil	49	9	22	7	11	29	7	6	5	11	59%	
Mariestad	71	17	17	13	24	24	9	5	4	6	34%	
Mark	42	12	8	10	12	23	8	4	7	4	55%	
Mellerud	29	3	4	6	16	11	1		7	3	38%	
Munkedal	21	7	6	5	3	5	1		3	1	24%	
Mölnadal	127	35	36	21	35	52	12	18	13	9	41%	ingen
Orust	44	14	14	9	7	25	8	9	3	5	57%	
Partille	145	28	51	19	47	49	12	17	8	12	34%	
Skara	55	15	18	12	10	26	8	5	8	5	47%	
Skövde	109	19	41	23	26	20	7	1	8	4	18%	
Sotenäs	19	7	6	4	2	12	5	1	4	2	63%	
Stenungsund	63	16	15	18	14	31	8	9	8	6	49%	
Strömstad	13	1	3	5	4	4	1	1	1	1	31%	
Svenljunga	38	8	19	6	5	9	3	1	2	3	24%	
Tanum	17	1	9	2	5	14	1	6	2	5	82%	
Tibro	29	12	6	6	5	11	5	2	2	2	38%	
Tidaholm	40	17	10	6	7	8	3	3	1	1	20%	
Tjörn	56	22	9	14	11	20	6	7	3	4	36%	
Tranemo	12	1	4	3	4	5	1	1	3		42%	
Trollhättan	179	47	63	19	50	76	18	19	15	24	42%	
Töreboda	48	15	17	8	8	11	5	3	2	1	23%	
Uddevalla	109	24	34	24	27	40	12	11	9	8	37%	
Ulricehamn	64	12	22	17	13	22	4	5	8	5	34%	ingen
Vara	37	10	15	4	8	21	4	11		6	57%	
Vårgårda	23	7	7	8	1	16	5	8	2	1	70%	
Vänersborg	120	34	33	32	21	43	12	13	13	5	36%	
Åmål	13	7	1	3	2	12	6	1	3	2	92%	
Öckerö	8	4	2		2	5	2	1		2	63%	
Totalt	4409	1034	1431	868	1076	1734	434	520	395	388	39%	

Särredovisning av Göteborgs stadsdelar

* Göteborg	Ant barn och ungdomar som anmälts totalt	Pojkar		Flickor		Antal inledda utredn totalt	Pojkar		Flickor		Antal inledda utredn i förh till antal barn	Ing utredn pga ins på
Stadsdel		0-12	13-18	0-12	13-18		0-12	13-18	0-12	13-18		
Askim	45	7	20	9	9	10	5	2	3		22%	
Backa	73	19	18	9	27	37	8	12	6	11	51%	
Bergsjön	87	20	24	28	15	40	8	12	14	6	46%	
Biskopsgården	107	30	31	22	24	30	7	11	8	4	28%	
Centrum	59	15	21	13	10	27	7	10	5	5	46%	
Frölunda	49	13	12	14	10	19	7	3	4	5	39%	
Gunnared	198	30	78	45	45	83	15	29	23	16	42%	
Härlanda	42	5	15	1	21	11	2	7		2	26%	
Högsbo	29	6	11	3	9	18	4	8		6	62%	
Kortedala	80	20	18	15	27	19	2	6	3	8	24%	
Kärra-Rödbo	51	8	22	6	15	15	6	4	4	4	29%	
Linnéstaden	47	16	13	8	10	19	6	4	4	5	40%	
Lundby	109	27	33	18	31	43	16	8	10	9	39%	
Lärjedalen	209	47	56	55	51	131	32	32	36	31	63%	
Majorna	63	15	18	15	15	27	7	7	7	6	43%	
Södra skärgården	5		2	1	2	2		1		1	40%	
Torslanda	49	6	24	5	14	23	5	11	2	5	47%	
Tuve-Säve	40	9	13	4	14	9	1	5	1	2	23%	
Tynnered	65	16	15	18	16	28	2	12	8	6	43%	
Älvsborg	25	4	9	5	7	20	4	11	2	3	80%	
Örgryte	23	2	6	10	5	16	2	4	6	4	70%	
	0											
Totalt	1455	315	459	304	377	627	146	199	146	139	43%	

Sammanställning av anmälare och orsaker till anmälan 1:a kvartalet 2008

Kommun	Ant anmäln om barn och ungdomar totalt	Antal anmälningar per anmälare							Antal barn per orsak										
		Polis	Hälso- och sjukv	För- skola /Skola	Övriga mynd	Ensk verks	Anh el annan priv person	Annan	Missh fysisk/ psyk.	Sex över- grepp	Brist i omsorg	Annat missf hemma	Bevitnat våld i hemmet	Rela- tions- probl	Egen krimina- litet Flickor	Egen krimina- litet Pojkar	Eget miss- bruk Flickor	Eget miss- bruk Pojkar	Annat nedbr bete- ende
Ale	159	31	25	26	39	20	11	7	19	3	16	26	5	18	33	27	8	8	15
Alingsås	116	49	5	35	4		23		17	2	37			4	6	11	2	5	7
Bengtstors	25	3	3	4	4		6	5	3	1	7	9				1			3
Bollebygd	12	2		3	2		1	4			6	3		1	1		1		
Borås	560	220	42	95	8	7	88	100	26	1	97	137	33	10	34	103	22	31	66
Dals Ed	8	1	1	1			5		1			4							1
Essunga	14	2	1	5	1		5				11					2		1	
Falköping	89	28	14	7	20		13	6	1	6	40	9	3	1	5	14	2	1	5
Färgelanda	33	2	1	8	2		17	3	10	1	13	14	1	4		2	3	2	10
Grästorp	33	4	5	12	6		6		10		3	11		3			1	1	4
Gullspång	4	1	1	1			1		1		1			1					1
Göteborg *	1585	511	121	276	279	18	223	148	104	37	232	231	95	85	183	201	44	43	208
Götene	38	12	8	13	1		4		3	2	13	3				7			12
Herrljunga	23	11	1	8	1		2				1	10	1	1	1	3			6
Hjo	10	4	2	1	1		2				1	1		1		2	1		3
Härryda	87	23	6	13	10		8		4	3	8	10	8	3	8	12	3	2	8
Karlsborg	14	5	1	3			5				3	2	1		2	2		1	
Kungälv	117	40	18	23	5	1	16	14	7	3	4		1		11	13	2	4	
Lerum	119	56	6	30	17		10		7	1	11		1	6	4	30			44
Lidköping	148	96	11	30	1		7	2	16	1	31	11	17	12	13	34	4	3	9
Lilla Edet	24	9	2	6	2		5			1	3	6	1		2	8	1		2
Lysekil	59	18	4	13	11	1	7	16	4		34		2		6	15			9
Mariestad	107	41	11	26	3		19	7	13	1	12	10	7	8	6	10	5	5	15
Mark	44	19	5	10	4		4	2					5		3	5		1	
Mellerud	32	13	1	7	2		9		5		11		6	1	4		1	1	3
Munkedal	17	1		6	1		4	5	2		5	9		3					5
Mölnådal	188	44	24	52	27		23	18	4	2	85	9		3	16	13		6	

kommun	Ant anmäl om barn och ungdomar totalt	Anmälare							Orsak										
		Polis	HoS	För- skola /Skola	Övr mynd	Ensk verks	Anh el annan priv person	Annan	Missh fys/ psyk	Sex ö-gr	Brist oms	Annat missf hem	Bevitnat våld i hemmet	Relat- probl	Egen krimina- litet Flickor	Egen krimina- litet Pojkar	Eget miss- bruk Flickor	Eget miss- bruk Pojkar	Annat nedbr bet.
Orust	46	6	2	21	8		2	7	1	1	20	7	1	1	1	2	3	1	6
Partille	167	83	12	16	4		24	28	9	2	28	17	11	9	12	20	7	12	18
Skara	64	23	8	6	1		16	10	5		30		2		1	13	2	1	8
Skövde	121	62	19	19	1		18	2	4		19	21	12	6	9	17	14	8	12
Sotenäs	18	3	5	2	3	1	2	2	2		6	4	1			3			2
Stenungsund	71	19	16	19	6	6	3	6	6	9	17	10	2	1	3	12	3	2	7
Strömstad	13	6	5	2							1	2	1	1	1	3	2	2	
Svenljunga	38	11	3	5	2		17												
Tanum	17	4	1	2	3		4	3	3		3	5	3			4		1	2
Tibro	31	6	4	7	2		11	1	3		8	10		3	1	1	1	1	4
Tidaholm	40	6	7	13	4		10		2		35					1		2	
Tjörn	51	2	10	12	8		14	5	7		3	13		9	3	1	1	1	14
Tranemo	12	4	1	3	3		1		1	1	4				4	2			
Trollhättan	179	50	9	80	22		11	7	18	6	35	5	8	3	1	32	6	9	56
Töreboda	48	6	2	12	12	2	6	8	4		20	4		3		1	5	2	9
Uddevalla	109	34	12	19	3		29	12	5		71	x	x	x	14	13		5	x
Ulricehamn	41	12	1	6	9		10		8		16	10	13		3	7			3
Vara	48	13		14	2		11	8			24	2	1			6			6
Vårgårda	17	1	1	6	1		4	4		1	13	1	4						2
Vänersborg	140	20	17	33	25		45		7	5	18	18	20	4	1	15		4	34
Åmål	13	2		3	5		2	1			12								1
Öckerö	8		3	1			4				4			3					1
Totalt	4957	1619	457	1015	575	56	768	441	342	90	1072	644	266	208	392	668	144	166	621

Särredovisning av Göteborgs stadsdelar

Göteborg	Ant anmäl om barn och ungdomar	Anmälare							Orsak										
		Polis	HoS	För- skola /Skola	Övr mynd	Ensk verks	Anh el annan priv person	Annan	Missh fys/ psyk	Sex ö-gr	Brist oms	Annat missf hem	Bevitnat våld i hemmet	Relat- probl	Egen krimina- litet Flickor	Egen krimina- litet Pojkar	Eget miss- bruk Flickor	Eget miss- bruk Pojkar	Annat nedbr bet.
Askim	49	28	3	11	3		4			3	2	5	2	1	4	14	3	4	11
Backa	99	41	7	11	19		13	8		2			3				4		9
Bergsjön	95	39	4	14	9	1	11	17	12		17	23		2	9	15	4	6	7
Biskopsgården	115	59	10	10	19	6	6	6	3	1	30	5	11	4	12	25	3	3	6
Centrum	67	19	6	13	9		20		8	2	13	16	3	12	5	12	3	7	7
Frölunda	69	10	4	18	10		15	4	4	5	11	9	1	3	4	7	2		8
Gunnared	198	43	12	52	4		19	68	17	7	2	19	16	11	43		5		78
Härlanda	39	21	4	4	7		2	1		1	1	4			10	5	1	1	
Högsbo	29	5	1	13		5	1	1	1	3	1	1	4	1	3	7		1	8
Kortedala	92	37	6	8	20		22		7		12	15	3	2	16	12			34
Kärra-Rödbo	50	7	4	15	12		13		5	1	17	5	3	6	4	1		3	8
Linnéstaden	44	14	3	1	10		9	7	2	2	2	12	7	12	3	1	3		
Lundby	112	50	7	17	21		11	4	4	1	14	24	8	8	11	24	3	6	9
Lärjedalen	241	36	20	36	103	1	32	13	15	4	63	45	20	3	15	38	2	1	4
Majorna	63	22	7	6	12	1	7	8	6		14	11	4	7	5	10	2	3	1
Södra skärgården	7	2	1		2			2			2	1				1	1	2	
Torslanda	52	26	5	5	6	2	3	5	4	2	2	6	3	2	24		3		8
Tuve-Säve	48	17	3	8	4	1	15		1		10	3	2	1	6	9	2	3	3
Tynnered	68	17	11	21	5	1	10	4	6	3	13	15	4	9	4	13		1	5
Älvsborg	25	12	2	8			3		4		1	6		1	4	5	1	2	1
Örgryte	23	6	1	5	4		7		5		5	6	1		1	2	2		1
Totalt	1585	511	121	276	279	18	223	148	104	37	232	231	95	85	183	201	44	43	208

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN